Selja Ahava

AZ ÉGBŐL LEESŐ DOLGOK

Selja Ahava

AZ ÉGBŐL LEESŐ DOLGOK

Fordította:
Molnár Csilla

TYPOTEX

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Az Európai Bizottság támogatást nyújtott ennek a projektnek a költségeihez. Ez a kiadvány a szerző nézeteit tükrözi, és az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bárminemű felhasználásáért.

Selja Ahava: *Taivaalta tippuvat asiat*
Copyright © Selja Ahava, 2015
Hungarian translation © Molnár Csilla, 2017
Hungarian edition © Typotex, Budapest, 2017
Engedély nélkül semmilyen formában nem másolható!

ISBN 978 963 279 583 6
ISSN 2064–2989

TYPOTEX VILÁGIRODALOM

Kedves Olvasó!
Köszönjük, hogy kínálatunkból választott olvasnivalót!
Újabb kiadványainkról, akcióinkról a **www.typotex.hu**
és a **facebook.com/typotexkiado** oldalakon értesülhet.

Kiadja a Typotex Elektronikus Kiadó Kft.
Felelős vezető: Votisky Zsuzsa
Főszerkesztő: Horváth Balázs
A kötetet gondozta: Mandl Orsolya
A borítót tervezte: Nagy Norbert

Nyomás: Séd Nyomda Kft.
Felelős vezető: Katona Szilvia

Kezdet az, ami nem következik szükségképpen
valami más után, utána viszont valami más van vagy történik.
A közép az, ami más után következik, s ami után is van valami más.
A vég – ellenkezőleg – az, ami más után van,
vagy történik [...], utána viszont nincs semmi más.

Arisztotelész: Poétika
(Sarkady János fordítása)

A FALBA TEMETETT LÁNY

1.

– Te meg min töröd a fejed ott hátul? – kérdezi apa a visszapillantó tükörből.

A tükörben a tekintetem összekapcsolódik apáéval, és azt felelem:

– Semmin.

A Teboil kútnál lévő kereszteződésnél jobbra kanyarodunk. Ez az a kereszteződés, ahol jobbra kell fordulni, ha Förstorgårdhoz szeretnénk menni, és balra, ha a Fűrészporházhoz. Mostanában jobbra szoktunk továbbmenni.

A felnőttek mindig azt kérdezgetik a gyerekektől, mire gondolnak. De szerintem megijednének, ha elárulnánk. Például ha szeles az idő, és hároméves vagy, nem érdemes a horizontot bámulva azt mondanod: „Azon gondolkodom, hogy hol születik a szél." Ehelyett inkább mondd azt, hogy helikoptereset játszol. És ötévesen se kérdezősködj túl sokat a halálról meg a fosszíliákról, mert a felnőttek nem akarnak a halálra gondolni, sem arra, hogy a mesehősök is megöregednek, sőt arra sem, hogyan halt meg Jézus a kereszten. Amikor kicsi voltam, azt hittem, anya nagyijából fosszília lett, hiszen már olyan régen meghalt. Most már tudom, hogy páfrányból, csigából vagy dinoszauruszból keletkezhet fosszília, nem pedig nagymamából vagy más emberből.

A felnőttek tehát azt hiszik, hogy a hátsó ülésen ülő gyerek a szembejövő teherautókat vagy az útjelző táblák betűit számolja, esetleg azt játssza, hogy a mutatóujjai hercegnők. Holott valójában a felnőtt körvonaláról vagy az időről gondolkodik.

Én sokat gondolkodom az időről. Nekem is vannak az agyamban szürke idegsejtek, mint Hercule Poirot-nak, ezekkel képzelem el,

ahogy az idő halad előre, és begyógyítja a sebeket. A felnőttek szokták ezt mondogatni, hogy „az idő begyógyítja a sebeket", ami azt jelenti, hogy telik az idő, és ami megtörtént, abból emlék lesz, aztán egyre jobban elfelejtjük. És amikor már tényleg alig-alig emlékszünk rá, akkor az idő meggyógyította.

De én nem akarok alig-alig emlékezni anyára. Úgy akarok rá emlékezni, amilyen igaziból volt, repülőgép és jégdarabok nélkül, a veranda tetején lévő lyuk nélkül. Amilyen anya volt általában.

Anya általában Anya a prémes mamuszában és apa nagy gyapjúszvetterében jár-kel. Fészket készít nekem a kanapé sarkába. A dzsekijébe bugyolál, mielőtt kimegy fáért a fészerbe. A bádogkályha előtt öltöztet fel. Először kinyitja a kályha ajtaját, a lángok közelébe tartva megmelegíti a ruhadarabokat, kirázza belőlük a hideget. Aztán leveszi rólam a pizsamát, és felöltöztet olyan gyorsan, ahogy csak tud. Anya havat lapátol kék sapkában, és a teáscsésze oldalán melegíti a kezét.

Ilyen anya általában.

Apa szerint ez „az idő begyógyítja a sebeket" mondás baromság. Szerinte ilyet csak azok mondanak, akiknek fogalmuk sincs a dolgokról, vagy akik sosem mentek keresztül semmin. A szürke agysejtjeim is egyetértenek apával, mivel egyelőre semmi sem gyógyult be, pedig már a nyári szünet is elkezdődött.

Így hát ülök az autó hátsó ülésén, és azt felelem, „Semmin", miközben az idő gyógyító ereje jár a fejemben, és elhatározom, hogy a biztonság kedvéért inkább mindennap gondolok egy kicsit anyára, nehogy az idő túlságosan meggyógyítson.

Az ablaktörlők csapkodják a szélvédőt, a ruhánkból a pára lecsapódik az ablakra. Apa a gázt tövig nyomva hajt bele a pocsolyába. Szereti, ahogy oldalt felcsap a víz.

Esik az eső.

Mostanában mindennap esik. A suliban azt szokta mondani a tanár néni, hogy hékások, nem vagyunk cukorból. Felhúzzuk az esőnadrágot, az esőkabátot meg a gumicsizmát, és kimegyünk az udvarra. A cukorgyerekekre gondolok, akik elolvadnak az esőben. Csak a cukortól ragacsos esőruháik maradnak utánuk az iskola udvarán szanaszét heverve.

A Fűrészporházban apa mindig attól félt, hogy beázik a tető, szétrothad a padlás, és már túl késő lesz. Anya szerint apa szereti a drámát, és mindent eltúloz.

Pedig mostanában tényleg minden el van túlozva. Apa észre sem veszi az esőt. Apa mostanában fogja magát, és kimegy az esőbe lefűrészelni a fák ágait, közben teljesen bőrig ázik, de a keresztmami csak legyint:

– Hagyd csak, hadd dolgozzon.

Mostanában mindennap autóval hoznak-visznek. Amikor még a Fűrészporházban laktunk, anya csak akkor hozott haza autóval, ha esett az eső. Munka után anyának cigiszaga volt. A blúzának a gallérja tele volt gombostűvel, festékesek voltak az ujjai, a haját kontyba csavarta.

Anya munka közben Anya munkahelye a föld alatt van. Por, cigi és régi ruhák szaga terjeng, és a padlótól a mennyezetig telis-tele van mindenféle holmival. Anyának van egy óriási aranyszínű ollója, amivel az anyagokat vágja, a csuklóján pedig egy bársonypárnácska, ott tartja a gombostűket. Az egyik körme hosszú, azzal húzza laposra a textilek hajtásait. A kontyából golyóstoll meredezik.

Anya ollójához senki nem nyúlhat hozzá. Éjszakára a kampóra akasztja.

Ilyen anya munka közben.

2.

Az autó végül rákanyarodik a Förstorgårdhoz vezető fasorra. Befejezem a gondolkodást, és fehér vonalat rajzolok anya darabjai köré. Amikor a gondolatokat megakasztom a fehér vonallal, később ugyanott folytathatom őket, ahol abbahagytam.

Nagyon szeretem ezt a fasort. Amikor rákanyarodunk, egy ősöreg, nyílegyenes, fákkal szegélyezett út tárul elénk. A bársonyfüggöny kinyílik, megváltozik a fény, megszólal a zene. Hegedűszó. Lovas kocsi vágtat, a hajtó köpenye lobog a szélben. Az út végén ott áll Förstorgård.

Ha egy ház elég régi, olyan lesz, mintha nem is ember hozta volna létre. Ugyanúgy élőnek tűnik, mint egy mohás kő vagy egy vastag öreg fa. Úgy képzelem, hogy Förstorgård a földből nőtt ki, mint egy gomba – először megjelent egy kövekből álló kör, aztán a belsejéből kiemelkedett egy vörös tömb, ami falakká keményedett. Ahogy telt az idő, a gerendák megnyúltak, ablakok nyíltak a deszkafalakon. A torony a magasba tört, a tető megerősödött, mohafoltok jelentek meg a kőlábazaton, a falak színe kifakult. Így született meg Förstorgård.

A tölgyek és a juharfák zöld alagútként hajlanak fölénk, alattunk ropog a kavics. Mintha meseországba vagy egy időalagútba érkeztünk volna. Az idő felfeslik, és elénk tárul a kastély.

– Apa, lassíts!

Az ilyen helyekre lassan illik érkezni. Régen az uraságok lóval jöttek. Mindegyik lónak saját istállója volt.

A keresztmami birkái a főlépcső előtt, a díszudvar gyepén álldogálnak. Nyolc fehér, három fekete. A birkákat feketének mondjuk, amin valójában barnát értünk. Mint ahogy a halakról is azt mondjuk, hogy

úsznak, pedig valójában búvárkodnak. Bruno a legszelídebb a keresztmami birkái közül. „Bee" – mondja, amikor odamegyek hozzá, és megbök a fejével. Még nem tud fellökni, de egy felnőtt birka bizony egyetlen lökéssel felboríthat. Olyan kemény a fejük.

Bruno azért ilyen szelíd, mert babakorában én etettem cumisüvegből. Most azt hiszi, én vagyok az anyja, és mindig odajön a kerítéshez bégetni, amikor elmegyek mellette. Bruno fekete, vagyis barna. Az egyik füle jobban lekonyul, mint a másik, mert az anyja megpróbálta leharapni, amikor még kicsi volt. A birkák nem mindig ismerik fel a fiaikat, még akkor sem, ha éppen akkor pottyantak ki a fenekükből. Ennyire buták.

De Bruno úgy döntött, hogy élni fog, és olyan erősen ragadta meg a cumisüveget, mint egy vadállat. Szanaszét fröcskölt a tej, a palack behorpadt, Bruno pedig hörpölt és cuppogott. Felülről nézve látni lehetett, ahogy kidülled a hasa, amint megtelik meleg tejjel. Bruno etetése nem volt valami szép látvány, egyáltalán nem gyerekkönyvbe való, még a kezem is nedves lett tejtől, ahogy a cumisüveget tartottam.

Bruno most már ügyesen legel.

Ma nyomorúságosan néznek ki a birkák, egyikük sem mondja, hogy bee. A gyepen hevernek, a lábaikat gondosan maguk alá hajtogatva. Mindig ugyanolyan csoportokat alkotnak. A barnák egymással barátkoznak, a fehéreknek két külön csoportja van. Úgy néznek egymásra, mintha fogalmuk sem lenne róla, hogy mit keresnek a többiek a kerítésen belül.

Az esőben a birkák gyapja lelapul, soványnak és ázottnak tűnnek. Keresztmami azt mondta, hogy ha egy birkát bedobunk a vízbe, elsüllyed.

Förstorgård kis kéményéből száll a füst, ami azt jelenti, hogy Annu mami begyújtott a konyhában. Ez jó, mert egyébként a konyha olyan hideg, hogy még a kabátot sincs kedvem levenni.

De tudom, nem illik a hidegről panaszkodni, ha az ember kastélyban lakik.